

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

KOMM. OG REG. DET	
20 OKT 2005	
05/1594-26	
Art:	650.0
Avd:	KO, KJ, DV

Deres ref.:

Vår ref.:
05/640-4//RS/024 &13

Dato:
17.10.2005

HØRINGSUTTALELSE - NOU 2005:6 SAMSPILL OG TILLITT- OM STATEN OG LOKALDEMOKRATIET

Vedlagt følger høringsuttalelse fra Spydeberg kommune vedrørende NOU 2005:6 Samspill og tillitt. Høringsuttalelsen er behandlet av komite for miljø og teknikk i deres møte 13.10.2005, sak 016/05.

Vennlig hilsen

Ragnhild Saakvitne

Ragnhild Saakvitne
Plan og miljørådgiver.

Vedlegg: Sak 16/05 – komite for miljø og teknikk 13.10.2005.

Spydeberg kommune

Saksframlegg

VEDLEGG

05 / 1594

Behandling i:	Møtedato:	Saks nr.:	Saksbehandler:
Komite for miljø og teknikk	13.10.2005	016/05	RS

Avgj av:	Saksansvarlig:	Arkiv:	Arkivsak ID.:
KMT	Bente Hedum	024 &13	2005000640

NOU 2005:6 SAMSPILL OG TILLIT- OM STATEN OG LOKALDEMOKRATIET - HØRINGSUTTALELSE

Ikke vedlagte dokumenter:

1. NOU: 2005:6 Samspill og tillit. Om staten og lokaldemokratiet (sendt medlemmene av komiteen tidligere).

Saken gjelder:

Utredningen omhandler forhold som påvirker stat og kommunes (herunder fylkeskommune) mulighet til å utvikle et bedre samspill og tillitsforhold for å styrke lokaldemokratiet i Norge. Kommunene er bedt om å komme med høringsuttalelse.

Rådmannens forslag til uttalelse:

1. Spydeberg kommune slutter seg til kommisjonens analyse og tilrådninger for å styrke samspill og tillitsforholdet mellom staten og kommunene med følgende presiseringer:
 - Balanse i kommuneøkonomien.
 - Tydeliggjøre ansvarsfordeling mellom forvaltningsnivåene.
 - Økt utviklingskompetanse
 - Friere lokal beskatningsrett.
2. Spydeberg kommune anser det ikke som nødvendig å grunnlovsfeste det kommunale selvstyret.

KMT-016/05 Komite for miljø og teknikk 13.10.2005

Forslag fra Frank Beitmann til nytt pkt. 1.5:

Ikke tilpasse oss EU-regler raskere enn EU-landene selv.

Forslag fra Alf S. Johansen til nytt pkt. 1.6:

Økt bruk av rådgivende folkeavstemninger.

Forslag fra Anne Sofie Hoff til nytt pkt. 2:

Spydeberg kommune vil gå inn for å grunnlovsfeste det kommunale selvstyret.

Votering:

Pkt. 1.1 - 1.3 i rådmannens forslag: Enstemmig.

Som foreslått av rådmannen.

Pkt. 1.4 i rådmannens forslag:

5 stemmer for rådmannens forslag, 2 mot (Alf S. Johansen og Tage R. Meborg)

Nytt pkt. 1.5: Enstemmig.
Som foreslått av Frank Beitmann.

Forslag fra Alf S. Johansen til nytt pkt. 1.6:

Forslaget fikk 3 stemmer og falt (Anne Engebretsen, Alf.S. Johansen, og Tage R. Meborg)

Pkt. 2: 4 stemte for rådmannens forslag, 3 mot (Anne Sofie Hoff, Anne Engebretsen og Tage R. Meborg)

Endelig vedtak ble som følger:

1. Spydeberg kommune slutter seg til kommisjonens analyse og tilrådninger for å styrke samspill og tillitsforholdet mellom staten og kommunene med følgende presiseringer:
 - 1.1. Statelige initierte reformer må være fullfinansiert.
 - 1.2. Tydeliggjøre ansvarsfordeling mellom forvaltningsnivåene.
 - 1.3. Økt utviklingskompetanse
 - 1.4. Friere lokal beskatningsrett.
 - 1.5. Ikke tilpasse oss EU-regler raskere enn EU-landene selv.
2. Spydeberg kommune anser det ikke som nødvendig å grunnlovsfeste det kommunale selvstyret.

Saksopplysninger:

Lokaldemokratikommisjonen (oppnevnt ved kronprinsregentens resolusjon av 12.mars 2004) har fått i oppdrag å analysere og vurdere lokaldemokratiets vilkår og utforming. Mandatet er 2-delt.

Del 1 redegjør og drøfter hvilke konsekvenser utviklingen av forholdet mellom staten og kommunesektoren har for et levende lokaldemokrati.

Del-2 vil redegjøre og drøfte hvordan lokaldemokratiet kommer til uttrykk i de enkelte lokalsamfunn (Del 2 vil foreligge våren 2006).

Hovedtema i delutredning 1 er forholdet mellom staten og kommunene I denne sammenheng dekker kommunebegrepet både fylkeskommuner og kommuner, der annet ikke er spesifisert.

Det er et faktum at valgdeltakelsen er synkende, og lavere ved kommunevalg og fylkestingsvalg enn ved stortingsvalg. I 1981 var valgdeltakelsen ved kommunevalg på 71,1 % og i 2003 hadde denne sunket til 55,6 % Kommisjonen peker på at det er kan være mange årsaker til dette. Noe er knyttet til personlige forhold som sosiale forhold, politiske holdninger og graden av opplevd borgerplikt. Noe kan forklares med forhold utenfor individets påvirkningsmulighet. Rammene for valg gir også føringer for deltakelse eller ikke. Makt og demokratiutredningen (NOU:2003:19) hevder at de statlige rammebetingelsene for kommunesektoren har stor betydning for folks deltakelse i valg. Hvis "folk flest" mener at kommunene har liten innvirkning på egen utvikling fordi staten gjennom økonomiske og juridiske virkemidler styrer det aller meste, gir ikke dette noe insitament til å delta. For kommisjonen har det utkrystallisert seg 3 hovedspørsmål som de ønsker å få svar på gjennom de 2 delutredningene som foreligger i løpet av 2005/2006.

De 3 hovedspørsmålene er:

1. Hva har skjedd med den statlige styringen av kommunesektoren?
 2. Hva er årsakene til at valgdeltakelsen synker?
 3. Hvordan skal dette tolkes?
- Spørsmål 2 og 3 skal behandles i utredning 2 – våren 2006.

1. Hva har skjedd med den statlige styringen av kommunesektoren?

Kommisjonen hevder at i dagens velferdsstat er stat og kommune blitt koblet nærmere til hverandre enn noen gang tidligere uten at kommunene dermed automatisk er underlagt staten i alle henseende. Kommunene har fått større organisatorisk frihet, samtidig som den økonomiske og innholdsmessige styringen fra staten på en del tjenesteområder i kommunene er blitt sterkere. Rettighetslovgivning og minstestandarder på en rekke tjenester er eksempler på dette. Samtidig sies det at kommunene totalt sett er kommet styrket ut, gjennom at de har fått tildelt flere oppgaver og mer ressurser. Kommisjonen peker videre på at rettighetslovgivning og minstestandarder ofte tar fokuset vekk fra de områder der lokale politikere har gode muligheter til å påvirke egen utvikling. Lokalpolitikernes og kommunale ledes rolle som aktive lokalsamfunnsutviklere er undervurdert. Lokalt initiativ teller ofte vel så mye som ressursituasjonen, og et samspill med private aktører innen næringsliv, lag og foreninger og andre private aktører kan legge grunnlaget for aktivitet.

Kommisjonen gir i sin utredning forslag og tilrådninger på områder som antas å ha betydning for utvikling av lokaldemokratiet.

Hovedbudskapet fra kommisjonen er at båndene mellom staten, fylkeskommunene og kommunene må styrkes og videreutvikles.

Partnerskapsperspektivet og likeverdet bør være retningsgivende for utviklingen.

Dagens modell med generalistkommuner (bredt ansvarsområde og frihet til å prioritere mellom ulike sektorer) opprettholdes i demokratisk forstand, uten at dette virker hemmende på utviklingen av ulike samarbeidsmodeller på områder som synes tjenelige for kommunene.

Nærmere spesifisert angir kommisjonen følgende konkrete tiltak:

1. Kommunenes handlingsrom:

- Tydeliggjøre hvem som har ansvaret for velferdsoppgaver der både stat og kommune har sterke interesser.
- Bruk av rettighetslovgivning begrenses.
- Sikre et system som gjør at nye statlige initierte reformer er tilstrekkelig finansiert.
- Balansen i kommuneøkonomien må gjenoprettes.
- Igangsette et prosjekt der kommunenes rolle som samfunnsutvikler analyseres med henblikk på å finne ut hva som trengs for at denne rolle skal kunne forsterkes.

2. Statlig styring:

- Det bør igangsettes en evaluering av hvilke konsekvenser det har for lokaldemokratiet at en benytter felles kvalitetsindikatorer for hele landet.

3.Samspill og tillitt mellom de ulike forvaltningsnivåer.

- Kommisjonen forslår at Storting og regjering i saker som vedrører kommunene utvikler en samspillmodell som involverer Kommunal og regionaldepartementet (KRD) og kommunalkomiteen i større grad enn dagens praksis.
- KRD får en tydeligere rolle i å følge opp statlige etaters kommunerettede tiltak.
- Vurdere om ansvaret for Fylkesmannsembetene flyttes fra Moderiseringsdept til Kommunal og regionaldepartementet.
- Ved alt reforms- og utviklingsarbeid i staten må konsekvenser for kommunesektoren og lokaldemokratiet være en del av utredningen.
- Fylkesmannsembetets rolle bør gjennomgås og utredes, herunder hvordan rådgiver- og dialogfunksjonen bedre kan skilles fra kontrollfunksjon. Det anbefales også å vurdere fylkesmannens omfang av kontroll- og tilsynsfunksjoner.
- Behov for mer kunnskap om konsekvenser og effekter for alle nivåer av en eventuell endring i statens organisering av regional forvaltning.
- Konsultasjonsordningen mellom ulike forvaltningsnivåer videreutvikles.
- Det bør utvikles et felles informasjonsopplegg som klargjør statens, fylkeskommunene og kommunenes samfunnsrolle og hvilke forventninger innbyggerne kan ha til de ulike nivåer.

4.Det kommunale selvstyrets juridiske status:

- Et minstekrav i flg. kommisjonen er at prinsippet om kommunalt selvstyre grunnlovsfestes.

5.Friere lokal beskatningsrett:

- Det foreslås at maksimalreguleringen for kommunal inntektsskatt fjernes.

6.Internasjonale avtaler og lokaldemokrati:

- Norge bør ikke ha en strengere konkurransepolitikk enn det EU-landene har.

Kommisjonen konkluderer med at de ulike forvaltningsnivåer har et felles ansvar for å bidra til økt deltakelse, tydeliggjøre ansvarsforholdene mellom stat, fylkeskommune og kommune, og utvikle et godt samspill mellom ulike nivåer.

Vurdering:

Faglige og generelle forhold:

Kommisjonen har levert et grundig og gjennomarbeidet dokument, som tar for seg mange av de utfordringer som møter lokale politikere og administrasjonen i hverdagen. Spydeberg kommune ønsker spesielt å peke på følgende forhold som svært viktig for å styrke tilliten og øke graden av samspill mellom de ulike forvaltningsnivåer:

- Balanse i kommuneøkonomien er et bærende element for videre utvikling av samspillet mellom stat og kommune.
- Tydeliggjøre hvem som har ansvar for velferdsoppgaver hvor stat og kommune har sterke interesser. Det oppleves som frustrerende når det ikke er samsvar mellom de forventninger statens skaper hos tjenstemottaker og de muligheter kommunen har til å innfri forventningene.
- Styrke kommunenes kompetanse på utviklingsområdet (både politikere og administrasjonen).

- Friere lokal beskatningsrett vil gi de politiske alternativer større mulighet til å vise sine satsningsområder, og derigjennom gi innbyggerene mer konkret erfaring med de ulike alternativer og konsekvenser av ulike valg. Tydelighet på dette området vil trolig gi større lokalt engasjement.

For øvrig slutter Spydeberg kommune seg til de tilrådninger som er gitt av kommisjonen, med unntak av punktet om behovet for grunnlovsfesting av kommunalt selvstyre. Dette vurderes å være unødvendig, da det er den allminnelige oppfatning blant folk flest at dette er en av bærebjelkene i vårt demokratiske styresett.

Miljøkonsekvenser/helsefremmende tiltak/Lokal Agenda 21:

Et velfungerende demokrati er en forutsetning for et levende lokalsamfunn. Et levende og aktivt lokalsamfunn er videre en forutsetning for at folk skal trives og oppleve tilknytning til stedet. For Spydeberg kommune som i sin kommuneplan for perioden 2002 til 2020 har som mål å være en miljøkommune på flest mulig områder er det av stor viktighet at det også arbeides med å legge forholdene til rette for økt lokal deltakelse i utviklingen av samfunnet og demokratiet. Trivsel og tilknytning er viktige begreper også i folkehelseperspektivet og slik sett er en aktiv utvikling av lokaldemokratiet viktig.

Rett utskrift 14.10.2005

Regulutus Seal...